

Nr 442.

Av herr **Lövgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 206, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobils katt m. m.

Genom framläggande av Kungl. Maj:ts propositioner nr 193 och 206 till detta års riksdag har frågan om automobils katt och motorsprit åter aktualiserats. Kungl. Maj:t föreslår riksdagen, i syfte att erhålla en större avsättning av sulfitsprit inom landet, vissa lättnader vid försäljning av sulfitsprit samt dessutom en skatt på bensin å 4 öre pr liter och en tull på 1 öre pr liter.

Det kan emellertid ifrågasättas om de förslag, som Kungl. Maj:t framlägger äro tillfyllest för att åstadkomma en avsättning av landets hela produktion av sulfitsprit. Ty om det icke föreligger något tvång för bensinfirmorna att tillhandahålla konsumenterna av bensin sulfitsprit till inblandning i bensinen föreligger det en fara för, att sulfitsprit endast blir tillgänglig inom vissa större samhällen och inom dessa vinnes icke avsättning för hela den producerade kvantiteten.

Emot en tvångsblandning av sulfitsprit i bensinen anföres, att detta skulle vara en osympatisk tvångslagstiftning, som endast får tillgripas som en sista utväg sedan alla andra utvägar att vinna avsättning för sulfitspriten visat sig oframkomliga. Häremot kan ju invändas, att sedan statsmakterna genom lagstiftning hindrat sulfitsprittfabrikanterna att vinna avsättning för sin sprit till förtäringssändamål, är det icke mer än rätt om statsmakterna genom en annan lagstiftning garantera avsättningen till tekniska ändamål. Till förmån för en sådan tvångsblandning kunna anföras en lång rad av skäl. Bland dessa är utan tvivel det nationalekonomiska skälet det starkaste, ty med tvångsblandningen vinner man dels avsättning för all den producerande spriten, dels ock, i viss mån, utnyttjande av den nuvarande försäljningsorganisationen av bensin för sulfitspriten.

Kungl. Maj:t förmenar, att den föreslagna skatten och tullen skall vara tillräcklig för att stimulera avsättningen av sulfitsprit. Men fråga är, om icke den försäljningsorganisation som blir nödvändig för att distribuera densamma kommer att kosta lika mycket, som skillnaden mellan det nuvarande priset plus tullen och skatten. Under sådana förhållanden kan

det ju ifrågasätts om sulfitspriten kan vinna någon större användning trots de lindrigare försäljningsbestämmelserna. Därtill kommer, att en hel del andra konsumenter av bensin skulle få bidra till underhållet av vägarna. Departementchefen förmenar, att det icke finnes något större antal fiskebåtar som drivas med bensin. Så är emellertid fallet. Det finnes runt om vårt land ett mycket stort antal fiskebåtar, som drivas med bensin (alla utombordsmotorer), samt dessutom många stationära motorer, som användas av hantverkare, mindre fabrikanter och lantbrukare. Att en femtedel av de influtna medlen genom tullverket tillföres statskassan och användas till andra ändamål än vägarna är egentligen klen tröst för dem som genom de föreslagna åtgärderna få sitt motorbränsle fördyrat.

Om man vill uttaga en skatt av bilismen kan ju denna med större fördel uttagas på gummiringarna. Läger man skatten på dessa så drabbas endast bilarna av densamma och man får densamma avvägd i förhållande till det slitage av vägarna som varje bil förorsakar. Dessutom vinner man den fördelen, att hela den administrativa apparat som erfordras för uppbörden av skatt och tull jämte restitutionsförfarandet på bensin undviks.

Mot en tvångsblandning av bensin och sprit som icke överstiger 20 % kan ur teknisk synpunkt knappast resas någon invändning, enär alla prov som företagits visat, att bensinen tillsatt med 20 % sprit utan några ändringar av motorerna kan användas och till och med ger ett bättre resultat än enbart bensin. I vissa fall vore en sådan blandning driftsäkrare än enbart bensin. Ty det förekommer ju rätt ofta att bensinen innehåller någon mindre del vatten, som kan orsaka motorstopp, blandar man sprit i bensinen ingår vattnet förening med spriten och passerar genom motorn utan att förorsaka några obehag.

I de nordliga länen, där kölden under vintern ofta överstiger 20 grader Celsius, torde det dock vara nödvändigt att ge undantag från tvångsblandning under vintermånaderna därför att det vid så stark köld kan inträffa att blandningen icke blir homogen, men under de övriga årstiderna kan blandningen utan olägenheter användas.

Till stöd för tvångsblandningen kan sålunda anföras:

att man därigenom vinner avsättning för all inom landet producerad sprit,

att det nuvarande distributionsnätet för bensin blir utnyttjat även för spriten,

att motorbränslet tillhandahålles allmänheten utan någon fördyring.

Till stöd för avslag på Kungl. Maj:ts förslag om skatt och tull på bensin kan anföras:

att skatten blir orättvis, därigenom att fiskare, andra motorbåtsägare och innehavare av stationära motorer skulle åläggas en skatt till förmån för vägväsendet,

att skatten med samma verkan kan uttagas å automobilerna och gummiringarna, varigenom vinnes enklare uppbörd och behovet av restitutionsförfarande bortfaller.

Med stöd av vad jag härövan framhållit tillåter jag mig därför hemställa,

att riksdagen med avslag på vissa delar av Kungl. Maj:ts proposition nr 206 ville besluta *dels* att ålägga försäljarna av bensin till motordrift, att vid försäljningen av bensin antingen tillhandahålla densamma blandad med sprit till 20 % eller ock, om försäljningen av sprit och bensin sker i skilda poster, att 20 % av leveransen skall ske i form av sprit;

dels ock med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om skatt och tull på bensin besluta att höja den nu utgående skatten å gummiringar med 150 procent.

Stockholm den 1 april 1924.

O. W. Lövgren.

